K § 2, odst. 2. n. z. Pojistná povinnost t. zv. schovanců, schovanek.

Řešení otázky pojistné povinnosti takové osoby je nezávislo od toho, jak zaměstnavatel s ní jedná a jak na vzájemný poměr nazírá. Jest proto jen zkoumati, zdali jest takovou osobu dle platného práva považovati za příslušnou k rodině zaměstnavatelově čili nic. § 2, odst. 2. n. z. neobsahuje po této stránce bližších ustanovení. Třeba se proto přidržeti předpisů práva občanského, jež v § 40 a v druhé a v třetí hlavě všeobecného občanského zákoníka pojednává o rodině a o právech a povinnostech, plynoucích z poměru manželského a rodinného. Okolnost vzdáleného příbuzenství nemůže založiti příslušenství k rodině zaměstnavatele, ježto jí neposkytuje nižádných rodinných práv vůči zaměstnavateli. Postavení člena rodiny mohla by taková osoba nabýti pouze adopcí (§ 183 o. z. obč.). Míní-li zaměstnavatel výrazem schovanka poměr zmíněný v § 186 o. z. o., tu předpis ten výslovně stanoví, že pouhé přijetí dítka do opatrování nezakládá práva rodinná jako adopce. Zmíněné osoby podléhají tudíž nemocenské poj. povinosti. (Nález nejv. správ. soudu z 10./4. 1924, č. 6075/24.)

K § 4 n. z. Pojistná povinnost služebných osob v dobročinných ústavech.

Okolnost, že provozování ústavu způsobem charitativním (útulny slepých dívek a pod.) ve skutečnosti účely výdělečné nemá a že jde o podnik dobročinný, vydržovaný z valné části z příspěvků dobrodinců, nevylučuje podle zákona pojistnou povinnost služebných osob v něm zaměstnaných. Pro opačný právní názor nepodává n. z. nijakého podkladu. (Nález nejv. správ. soudu z 20./6. 1924, č. 20.840/23.)

K § 6a, odst. 3, n. z.

Stručný smysl tohoto předpisu jest: Onemocněl-li pojištěnec, jemuž dříve již bylo poskytováno nemocenské podle § 6, nejpozději do 8 týdnů po té, kdy mu nemocenské bylo zastaveno, na tutéž nemoc poznovu, pak je opětné onemocnění toto, pokud jest spojeno s nezpůsobilostí k práci, pouhým pokračováním onemocnění prvého. K mezidobí vůbec se nepřihlíží a má se za to, jako by mezi oběma případy onemocnění nebyla nastala nijaká mezera, jako by šlo o jeden případ onemocnění. Ustanovení to má význam nejen pro výpočet podpůrného období dle § 6, č. 2, odst. 3. n. z., nýbrž i pro případ shora zmíněného § 8, odst. 3., poněvadž obsahuje závaznou normu o tom, kdy při téže chorobě nastává nový pojistný případ. Mezidobí § 6a, odst. 3. jest počítati od onoho okamžiku, kdy pojištěnci bylo zastaveno nemocenské, nikoli — jak činil žalovaný úřad — od onoho dne, kdy vystoupil z nemocničního ošetřování, do dne opětného onemocnění, spojeného s neschopností k výdělku, nikoli do dne opětného přijetí do nemocnice. (Nález nejv. správ. soudu ze dne 14./6. 1924, č. 10806/24.)

K § 7 n. z.

V o l b a p l a t e b n í c h o b d o b í jest s ohledem na ustanovení § 42 vzor. stanov, pouze administrativní účetní pomůckou, jež pro věcnou stránku v ý p o č t u p ř í s p ě v k ů je bez významu. Zařadění pojištěnců do mzdových tříd a výpočet průměrného denního výdělku, jejž upravuje 1. odst. § 7, je přípravou, jaksi první složkou pro výpočet příspěvků. Pro posouzení, mají-li příspěvky býti vyměřovány tím neb oním způsobem (sedmináctkem), je rozhodnou okolnost, jaká jsou o b d o b í m z d o v á,

za něž pojištěnci byl pracovní výdělek zajištěn (časová mzda § 7b n. z.) (Nálezy nejv. správ. soudu z 15./5. 1924, č. 3871/24, z 6./6. 1924, č. 915/24 a z 6./6. 1924, č. 10.432/24.)

K § 12, odst. 2., věta 3. n. z. ve znění zák. z 22./12. 1920, č. 689 Sb. z. a n.

Zřízení zeměd. pokladny nemůže býti činěno závislým na tom, zdali za zřízení její žádá více než 50% zájemníků obou skupin. Podle tohoto ustanovení činí zákon zřízení zeměděl. pokladny závislým na splnění určitých podmínek, které jsou jednak rázu materielního, jednak formelního. Materielní předpoklady, které patrně mají pojišťovati prosperitu zřizovaných nových pokladen a brániti snahám po zřizování jich, není-li jejich úspěšná činnost dostatečným počtem členstva již předem zaručena, určuje zákon sám. Zkoumání, zdali v tom kterém okresu materielní podmínky jsou splněny, zákon neukládá však úřadu, do jehož působnosti zřízení takové nemocenské pokladny spadá, jako povinnost, již by úřad z moci úřední měl vykonávati, nýbrž činí zakročení úřadu závislým na formelní podmínce, totiž, že za zřízení zemědělské pokladny okresní žádají zájemníci obou skupin. O tom, kdy lze podání takové považovati za žádost ve smyslu cit. ustanovení, od koho a od jakého počtu osob obou skupin musí pocházeti, zákon úplně mlčí; všude tam, kde zákon o nem. poj. přisuzuje právní význam projevu vůle mnohosti zájemníků, stanoví určité předpisy, které mají za předmět jednak organisaci osob přicházejících v úvahu, jednak úpravu, jakým způsobem se vůle organisované mnohosti tvoří a za jakých podmínek projev její se za platnou vůli kolektivity uznává. Stačí tu poukázati na §§ 16 a násl. cit. zák. ve znění z r. 1919 a 1920, která upravují organisaci členstva okr. n. pokladny a podrobně stanoví způsob, jakým se dospívá k projevu jejich kolektivní vůle. Zejména tu poukázati k předpisům § 16 b), z něhož patrno, že tvoření vůle neúčastní se veškeří pojištěnci, nýbrž jen omezený okruh jejich, z něhož jsou vyloučeni na př. pojištěnci, kteří nedokonali 20. rok věku, dále kteří zůstali členy pokladny dle § 13, č. 2 a kteří jsou vyloučeni z voleb. práva do obec. zastupitelstva. Třeba tu dále poukázati k okolnosti, že při volbě delegátů do valné hromady v § 16f, dochází výrazu i zásada poměrnosti na základě kand. listin, k níž hledí pak i § 17b, při volbě náměstka starostova. Jestliže tedy zákon o nem. poj. tvoření vůle pojištěnců k dosažení určitých cílů podrobnými předpisy zvlášť upravuje, pro účely § 12 však ani přímo, ani nepřímo obdobného předpisu vůbec nestanoví, pak lze z toho vyvoditi toliko důsledek, že žádosti zájemníků, o níž je řeč v § 12, nelze přikládati význam, jak činí žal. úř., že nelze na ni hleděti jako na projev kolektivní vůle všech zájemníků, zejména pak projevený nadpoloviční většinou, nýbrž že žádost ta znamená toliko projev vůle blíže neurčeného počtu zájemníků obou skupin bez ohledu na jeho percentuelní poměr k celkovému počtu, jenž sám o sobě již poskytuje úřadu nezbytný podnět, aby zahájil řízení ve smyslu § 12, zkoumal, zdali jsou splněny materielní podmínky pro zřízení zvláštní okresní pokladny pro pojištěnce zeměděl. a lesní a o žádosti pak rozhodl. (Nález nejv. správ. soudu ze 7./2. 1924, č. 2092/24.)
